

Breytingar og skipulag

– af málefnum unglækna og skipulagningu heilbrigðiskerfisins

Valentínus Þór Valdimarsson
 unglæknir

valentva@gmail.com

Á vormánuðum ákváðu almennir lækna (áður unglækna) að líta svo á að ráðningarsamningi við Landspítala væri sjálfkrafa rift þegar sjúkrahúsið ákvað nær einhliða að breyta vaktakerfi almennra lækna. Með þessum breytingum átti að breyta kjörum og lífsskilyrðum almennra lækna til hins verra. Aðdragandi þessara breytinga var langur og erfitt reyndist að setjast niður og ræða sameiginlega lausn vandans þar til að í óefni stefndi. Að endingu var lögð fram sú lausn að staldra aðeins við og skipa nefnd um lausn málsins sem valin var af almennum læknum annars vegar og af Landspítala hins vegar. Nokkur tortryggni var í hópnum til þess að byrja með en fljótt tóku málsaðilar að ræða málin á hreinskilinn hátt með sameiginleg markmið í huga. Ég hef fylgst með þessum málum úr fjarska og hef skynjað bjartsýni og ánægju með vinnubrögð nefndarinnar. *Niðurstaðna er að vænta fljótlega.*

Af skipulagningu heilbrigðiskerfisins

Árið 1900 ritaði hinn mikli rithöfundur og heimspekingur Leo Tolstoy í bréfi: Okkur finnst öllum að heimurinn ætti að breytast. Enginn leiðir þó hugann að því að við sjálf ættum að vera öðruvísi. Nýleg óvissa í skipulagi heilbrigðisþjónustu hefur vakið upp töluverða umræðu í þjóðfélaginu. Þarhefurlagsvertverandi milli heilbrigðisráðherra og lækna. Formaður Læknafélags Íslands hefur komið fram á sjónarsviðið og verið áberandi í þjóðfélagsumræðunni, á hún skilið þakkir fyrir það. En hvernig vilja íslenskir lækna sjá skipulag heilbrigðiskerfisins?

Erfitt getur verið fyrir íslenska ríkið að ná hallalausum ríkisrekstri nema með hagræðingu í heilbrigðismálum. Efnahags- og þróunarstofnunin, OECD, hefur gefið út skýrslur um hvernig auka megi kostnaðarvirgni (e. cost-effectiveness) í íslenska heilbrigðiskerfinu. Sam-

kvæmt skýrslum OECD er hlutur einkaaðila í heilbrigðismálum of lítill. OECD telur einnig að auka þurfi samkeppni, bæta stjórnun á minni heilbrigðisstofnunum, nýta kostnaðarþátttöku betur og að þjónustan sé í of miklum mæli veitt af óþarflega dýrum þjónustuaðilum. Þrátt fyrir þessa vankanta eru gæði heilbrigðiskerfisins góð sé tekið mið af tölum um meðal annars lifun kvenna með brjóstakrabbamein, almennar lífslíkur, lágum nýburadauða og almennum heilbrigði þjóðarinnar.¹ Á vormánuðum átti ég ýtarlegt samtal við háttskipaðan embættismann á sviði heilbrigðismála. Embættismaður þessi lýsti fyrir mér gríðarlegum erfiðleikum við að koma að endurskipulagningu á heilbrigðiskerfinu. Samkvæmt honum var geysileg tregða og hræðsla við endurskipulagningu, sameiningu og hagræðingu. Andrúmsloftið litaðist af tortryggni.

Hvernig vilja lækna að íslenska heilbrigðiskerfið sé skipulagt? Hvernig eru samskipti og skipulag sjúkrahúsþjónustu, sérfræðiþjónustu og heilsugæslu í landinu? Hvernig er skipulag og samskipti heilbrigðisþjónustu milli landssvæða? Hvert er hlutverk landlæknis og annarra eftirlitsaðila? Nú á haustmánuðum mun Læknafélag Íslands setja saman vinnuhópa sem ætlað er að móta stefnu félagsins varðandi skipulag heilbrigðisþjónustu á Íslandi. Vinnuhóparnir eiga að skila drögum fyrir aðalfund Læknafélags Íslands sem halda á 21. og 22. október nk. Það er einlæg von mín að gagnlegar niðurstöður komi frá vinnuhópunum og síðar aðalfundi. Það er von mín að heilbrigðisráðherra geti notað þessa vinnu Læknafélags Íslands til þess að móta heilbrigðiskerfið í nútíð og framtíð. Vonandi breytist heilbrigðiskerfið til hins betra og við með.

Suppanz H. Improving Cost-Effectiveness in the Health Care Sector in Iceland, OECD Economics Department Working Papers 2008, No. 645, OECD Publishing. doi: 10.1787/235327525311.

Stjórn LÍ

Birna Jónsdóttir,
 formaður
 Þórarinn Guðnason,
 varaformaður
 Sigurveig Pétursdóttir,
 gjaldkeri
 Sigríður Ó. Haraldsdóttir,
 ritari
 Kristján G. Guðmundsson
 Ragnar Víctor Gunnarsson
 Sigurður Böðvarsson
 Valentínus Þór
 Valdimarsson
 Valgerður Rúnarsdóttir

Í pistlum *Úr Penna stjórnarmanna LÍ* birta þeir sínar eigin skoðanir en ekki félagsins.

Aðalfundur Læknafélags Íslands
 verður haldinn dagana 21. og 22. október í húsnæði
 læknafélaganna að Hlíðasmára 8 í Kópavogi.